

Forespørgselsdebat om, hvorledes vi sikrer en bredt funderet, overordnet strategi for håndtering af ny Corona-virus; sundhedsmæssigt, strategisk og økonomisk.

(Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

og

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man kan optimere anvendelsen af vore ressourcer for at minimere Corona-krisens skadevirkning på landets økonomi.

(Siumuts Inatsisartut gruppe)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

1. behandling

COVID-19 har medført en helt særlig og uforudsigelig påvirkning af vort samfund. Borgernes sundhed, beskæftigelsen, eksporten, erhvervslivet bredt betragtet – alt er påvirket. Naalakkersuisut vil derfor takke forslagsstillerne for at have rejst disse to forespørgselsdebatter, der begge på hver sin måde drejer sig om mulighederne for at begrænse skadevirkningerne på samfundet af epidemien.

Naalakkersuisut er helt enig i, at det i den foreliggende situation vil være hensigtsmæssigt, hvis de forskellige partier i Inatsisartut sammen med Naalakkersuisut kan samles omkring nogle fælles målsætninger med henblik på at håndtere de betydelige samfundsudfordringer, som epidemien har medført.

COVID-19 epidemien er endnu ikke overstået, selvom vi aktuelt ikke har konstateret smitte her i vores land. Vores økonomiske råderum er på afgørende vis ændret. Både nu og flere år frem. Det er nødvendigt at erkende dette og tage konsekvenserne på en sådan måde, at den fortsatte samfundsudvikling ikke bremses unødvendigt. Vi skal i denne situation have mod og evne til at sondre imellem initiativer, som er vigtige og nødvendige at opretholde, og initiativer, der om end de i sig selv er udmærkede, alligevel tåler en vis udsættelse. Vi må alle stå sammen omkring fastholdelse af en basis for landets fortsatte udvikling. Mere end nogensinde er det sandt, at den ønskede udvikling ikke kommer af sig selv. Mere end nogensinde før er det vigtigt, at vi kaster vores lokale og politiske særinteresser væk og anskuer hele landets behov samlet under ét.

Naalakkersuisut har taget initiativ til en række erhvervshjælpepakker og skattemæssige tiltag. Der er igangsat en række tiltag på ikke mindst trafikområdet, hvor en vis beflyvning er opretholdt særligt af hensyn til sundhedsvæsenets behov for at få personale og patienter transporteret, og få test-prøver fløjet ud og få vitale reservedele til erhvervslivet og andre vigtige forsyninger fløjet ind. Denne indsats har til formål forebygge et stort konjunkturtilbageslag. Indsatsen har virket, men den er bekostelig for Landskassen.

Turismesektoren er et eksempel på en branche, der står overfor meget store udfordringer. Vi må se i øjnene, at vi i år vil opleve et ekstremt fald i antallet af besøgende turister fra udlandet. Dette er et globalt fænomen, og det er derfor ikke noget, som vi for alvor kan påvirke ved at fjerne

rejserestriktioner m.v. Naalakkersuisut bakker derfor helt op om målsætningen om i denne vanskelige situation at stimulere indlandsturismen. Det kan gøres på flere måder. Dels må turistbranchen hurtigt indrette sig på den nye situation. Det vil sige, at der eksempelvis skal udvikles produkter og initiativer, som har fokus på at øge den indenlandske turisme i bred forstand. Dels er det relevant at overveje særlige initiativer fra centralt hold, som kan understøtte branchen. Ét aspekt i den forbindelse, som særligt har påkaldt sig interesse, er mulighederne for at bruge feriefrirejser her i landet i stedet for at rejse ud.

Det skal indledningsvis understreges, at det er – og har altid været muligt – at benytte feriefrirejser her i landet. Dog er gruppen, der har feriefrirejser betalt af selvstyret ret begrænset. Ordningen blev påbegyndt afskaffet som en del af de almindelige ansættelsesvilkår omkring midten af 1990'erne – og der er kun skønsmæssigt i dag kun ca. 200 ansatte tilbage i Grønlands Selvstyre, der fortsat oppebærer ret til egentlige arbejdsgiverbetalte feriefrirejser.

En række lønmodtagerorganisationer driver herudover et antal feriefonde. Disse feriefonde yder efter ansøgning bl.a. støtte til medlemmernes ferierejser, såfremt disse rejser i øvrigt gennemføres efter de for tjenestemænd almindeligt gældende regler. Dette hænger også sammen med, at det følger af Indkomstskattelovens § 34, stk. 1, nr. 15, at det er en betingelse for at én årlig feriefrirejse er skattefri, at den ydes efter de for tjenestemænd gældende regler.

De for tjenestemænd gældende regler fremgår af ”Aftale om Frirejser” af 20. april 1998. Aftalen er indgået imellem Naalakkersuisut og Nunatsinni Atorfillit Kattuffissuat; NAK.

Såfremt man ønsker at fremme muligheden for at feriefrirejser her i landet betalt enten via overenskomster eller feriefonde skal kunne omfatte eksempelvis et hotelophold inden for rammen af prisen på en returrejse fra tjenestestedet til København, så kræver det altså en ændring af den nævnte aftale. Naalakkersuisut har efter aftale med kommunerne derfor forelagt et udkast til en tillægsaftale for de relevante fagforeninger som organiserer tjenestemænd (AK, ASG, IMAK og PK/PKK) med henblik på en sådan ordning.

Naalakkersuisut er glad for at kunne oplyse, at fagforeningerne har indvilget i at indgå en tillægsaftale, som muliggør en sådan udvidelse af reglerne for feriefrirejser, således at feriefrirejser indenfor aftalens og feriefondenes økonomiske rammer i resten af 2020 kan omfatte såvel transport som hotelophold her i landet, såfremt arrangementet i øvrigt købes som en pakkerrejse. Naalakkersuisut vil gerne takke fagforeningerne for deres velvilje til at handle hurtigt og smidigt i denne for vort land så alvorlige stund.

Mere generelt og overordnet har COVID-19 påført Landskassen store udgifter. Størrelsen af disse kendes ifølge sagens natur ikke på nuværende tidspunkt. Epidemien vil også medføre lavere indtægter end forventet – både i år og desværre også til næste år, måske endog helt ind i 2022. Naalakkersuisut henviser i den forbindelse i øvrigt til Politisk-økonomisk Beretning, som forventes omdelt under indeværende samling.

På baggrund af den økonomiske situation har Naalakkersuisut sat et arbejde i gang med kritisk at gennemgå samtlige bevillinger på finansloven for 2020 med henblik på gennem tillægsbevillinger godkendt af Finans- og Skatteudvalget at frigøre midler. Det er klart, at der også i forbindelse med budgetlægningen for 2021 vil være behov for meget stor tilbageholdenhed i forhold til nye udgiftskrævende initiativer. Naalakkersuisut har derfor besluttet ikke at fremsætte udgiftskrævende forslag til efterårssamlingen 2020, som ikke er absolut nødvendige. Naalakkersuisut opfordrer medlemmerne af Inatsisartut til heller ikke at fremsætte udgiftskrævende forslag til efterårssamlingen 2020 – og at forslagsstillere af tidligere fremsatte udgiftskrævende forslag, som færdigbehandles på indeværende samling, overveje at tilbagetrække disse med henblik på en eventuel genfremsættelse, når

de økonomiske forhold har forbedret sig. En sådan gestus ville være både en symbolsk og en meget konkret håndsrækning. Et vidnesbyrd om sammenhold og ansvarsbevidsthed.

Naalackersuisut har også besluttet at søge Finans- og Skatteudvalgets tilslutning til frigørelse af betydelige midler henlagt i Anlægs- og Renoveringsfonden med henblik på, at disse omprioriteres til projekter, der aktivt understøtter den indenlandske beskæftigelse og dermed holder hånden under den indenlandske anlægssektor.

Det bliver – er det Naalackersuisut vurdering – nødvendigt at optage nye landskasselån. I den sammenhæng er det nødvendigt at være sig bevidst, at vores samlede låntagning i Landskassen og i selvstyrejede selskaber holdes på et niveau, der ikke eksponerer Landskassen unødvendigt meget. Kommunal låntagning bør også begrænses mest muligt. Det medfører behov for tilbageholdenhed med større nye investeringer, der ikke er igangsatte eller ikke har væsentlige indenlandske beskæftigelseeffekter.

Afslutningsvis skal Naalackersuisut henviser til det under indeværende samling anmeldte redegørelse, som fremsættes med punkt nr. 2020/43. Naalackersuisut vil i denne redegørelse yderligere redegøre for de næste skridt i den overordnede Corona-strategi, hvorfor jeg ikke vil komme nærmere ind på dette i nærværende svarnotat.

Naalackersuisut er i arbejdstøjet og glæder sig over, at Inatsisartut også er det. Med disse ord ser Naalackersuisut frem til en god og konstruktiv forespørgselsdebat.